

Mačka.

Spisal E. J.

Imeli smo mačka, kateremu je bilo imé Snedi. Bil je velik, popolnoma bel in je imel krasne dolge brke, kakeršne vidiš malokdaj pri mačkih. Poznal je vse domačine in dobro vedel, kdo je njegov prijatelj in kdo ne. Če je dospel v hišo njega prijatelj, prišel mu je naproti, pomolil mu tačico in se mu dobrikal, takó da si človek ni mogel kaj, ampak ga je vzel v naročaj; če pa je ugledal sovražnika, skril se je v kot in sploh gledal, da mu je izginil izpred očíj. Dasi je kazal vpričo ljudij dobra svojstva, venderle vselej ni zatajil svoje pravi, sosebno če je bil sam ali če je mislil, da je sam. In pripetilo se je nekđaj, da je stregel po življenji kanarčku, ki je prosto letal po sobi. Takrat smo ga zaradi tega in še drugih zločinov, ki so v preiskavi prišli na dan, jednoglasno obsodili na smrt, pozneje pa pomiloštili v dosmrtno pregnanstvo.

Takó se pri nas prepogostoma zgodí mački proti koncu nje življenja, ko je prej dolgo časa zvesto varovala hišo različnih sovražnikov. Toda to ni prav; vredna je, da ravnamo ž njo nekoliko lepše; saj ni človeku nikoli žal veselih uric, ko jo je opazoval ali se bavil ž njo.

Ni je domače živali, da bi jo primerjali mački. Kakšna je že nje glavica! Ušesa stojé lepo pokonci; iz njih že lahko sklepamo, da izvrstno sliši. Skoro pod njimi so lepe očí, ki gledajo sedaj takó nedolžno kakor očí nedolžnega deteta, sedaj pa zopet takó srepe, da se je nehoté zbojiš. Dalje gobček s krasnimi brki; kadar jé ali pije, ne vtakne ga hlastno v jed ali pijačo kakor druge živali, ampak jé takó mirno in snažno, da se je ne moremo nagledati. Teló ji ni niti prekratko niti predolgo, vse je v najlepšem razmerji, vsaka poteza taka, da si je ne moremo misliti lepše. Kadar počiva, tedaj se počasi izteza in zopet zvija, in če gré ali skače, vedno iste krasne poteze: človek bi menil, da je vse prožno, da nima nič kostij. In če pogledamo nje tačice in rep, zopet isto razmerje in ista gibčnost! Zlasti rep, ki se vedno giblje, je takó rekoč izraz njene nravi: kadar ji je dobro, igrá se ž njim in ga loví, nekamo grozeče pa ga dvigne, kadar gleda sovražniku v očí.

Nikdar mačka svoje urnosti in gibčnosti ne kaže bolj, nego če pade z višjega prostora. Obče znano je, da pade mačka vedno na noge, če jo vržeš ali spustiš iz katerekoli višine; menj znano pa je morebiti, da so si zaradi tega svojstva zadnji čas francoski učenjaki belili glavo.

Doktor zdravilstva E. J. Marey, ki se že dlje časa bavi z živalsko mehaniko, predložil je lani poleti v seji francoske akademije razpravo o omenjenem mačjem svojstvu ter podkrepil svoje trditve s podobami. Te podobe je napravil po hipni fotografiji in z njimi dokazal, da mačka res vedno pade na noge. Toda ker je pri teh prvih poskusih dal mačko v roke svojemu asistentu, ugovarjali so mu nekateri učenjaki, da se je morda mačka v zraku obrnila vzpričo gibljaja asistentove roke. Ta ugovor se je zdel Mareyju takó važen in upravičen, da je poskušal še dalje. Obesil je namreč mačko na drobno vrvico, prerezal nit in — mačka je zopet padla na noge.

To je bilo tedaj dokazano; a učenjaku ni bilo dovolj; vprašal se je, za kaj li pade mačka vedno na noge? Do povoljnega odgovora so ga navedle podobe padajoče mačke, katere si je napravil s pomočjo hipne fotografije. V trenutku, ko je vrvico prerezal, imela je mačka hrbet nizdolu, noge navzgor. Takoj nató pa iztegne dve nogi na desno, drugi dve na levo, in sicer prednji dve proti glavi, katero tudi nekoliko nagne, zadnji dve proti repu; zajedno skrči hrbet. Takó preide težišče na zadnji del telesa, in zató se začne žival obračati. Toliko da se je obrnila za 180 stopinj okolo svoje osi (= hrbtenice), izpremení ležo svojih nog in čaka, da pride na tla. — Ta poskus in poskus profesorja matematike M. Depreza z dvema kroglama, oboje je ovrglo trditve tretjega učenjaka Delaunayja in njega pristašev, češ, da se nobeno prosto padajoče teló ob padanju ne more samó od sebe zavrteti okolo svoje osi.

Ali vrnimo se k mački. Vemo, da tudi drzno skače in pleza; mačka ne pozná vrtoglavost in strahú, kadar skoči na visok zid ali spleza po visokem drevesi. Saj vé, da jo nje gibčnost otmè vsake nevarnosti. Ker že govorimo o teh telesnih vajah, omenímo še, da mačka tudi plava, najsi drugače ne ljubi vode.

Prav takó kakor sluh je razvit mački tudi tip, čegar prvi organ so nje tipalnice, njeni brki. Toliko da se dotakneš samó jednega izmed njih, stresne z glavo in jih jezno umakne; skoro bi rekel, da mačke ne moreš ujeziti lože, nego če jo pogladiš za brke ali jih celó poprimeš nekoliko bolj trdo.

Znano je, kakó občutno je mačje okó proti svetlobi. V očesi se ji podolgasta zenica ponoči razširi in v mraku se ji oči svetijo. Okó odbija žarke, ki se nabirajo o njem, in če se nam zdí še takó temno, morajo žarki venderle nekje dohajati v temò, ker bi se ji sicer oči ne svetile. Svojstvo mačjih očí, da se zenica podnevi skrči, ponoči pa razširi, uporabljajo Kitajci po svoje: slaven francoski misijonar, ki je prehodil vse Kitajsko, pripoveduje, da rabijo mačje okó za uro.

Nobena druga žival pa se ne meri z mačko, kar se tiče snažnosti. Če se ne igra in ne spí ali če nima drugega opravila, vedno se snaži, liže in gladi. Jezik je gibčen in ker ima drobne kaveljčke, raskav in oster. Z jezikom pride mačka do vsakega dela svojega telesa razven do čela in ušes; le-tá pa gladi in snaži s tačicami, katere si prej zliže in takó umije. Ko gré od jedí, ni na gobčku ali na brkih ničesar, kar bi si prihranila za večerjo. Na dež ne hodi rada, ker sploh ne trpí vode, in če gré ob dežji čez ulice, skrbno se izogne vsaki luži.

(Dalje prihodnjič.)

Srčne želje.

Pokopali so ji mater,
Vzeto duše ji je bilo pol;
Lice so kropile solze
In hladile ji pekočo bol.

Videl sem mladenko bežno,
Zasolzilo tákrat mi srcé,
Padli so mi stíhi v dušo:
Srčne solze zdaj na dan hité.

J. Š.

Blagih ne!

Ko bi vedel, kje je Lete,
Šel bi tja — na kraj sveta;
In napil se vode svete,
Da bi mir dobil sreća.

Vse potopil bi spomine — —
Blage tudi? — Blagih ne!
Rajši ímam bolečine
In spomine ž njimi vse!

Framčan.

Mačka.

Spisal E. J.

(Dalje.)

Mačka živi navadno le bolj za-se, se drži bolj hiše, kakor pa človeka, in zato jo imajo tudi za zvito hinavko, ki »spredaj liže, zadaj pa praska.« Če bi bila mačka res taka, bi bilo povsem umevno; kajti če jo vedno podiš od sebe, celo kamenje za njo lučaš, če jo zaničuješ in sploh grdo z njo ravnaš, se ni čuditi, da tudi ona tebe sovraži. Nasproti pa, ako si ji prijazen, ji ne storiš nič žalega, ji daš časih tudi mleka, je tudi ona proti tebi prijazna. Prilizuje se ti na vse mogoče načine, se drgne ob noge in gode in prede, skače ti v naročaj ali zjutraj na posteljo in se ti da gladiti. Ako pa pri tem koga oprasne, kar se dostikrat prigodi, si je največ človek sam kriv, ker jo v svoji preveliki prijaznosti trpinči, kar mačka seveda takoj poplača.

Mačka ljubi samoto, in radi tega se največ z njo pečajo ljudje, ki so ravno tako bolj sami za-se. Ne smemo se torej čuditi, da imajo zlasti stare device to navado, kar je vedel že tudi slavní angleški učenjak Huxley. Prav kakor dandanes, so se tudi v njegovem času ljudje radi norčevali iz starih devic in njih mačjega športa. Slavní Anglež pa je bil drugih mislij ter se je izrazil pri neki priliki o tem športu približno tako le: »Angleška dežela nima prav nobenega vzroka, da ravna s temi starimi deklicami tako mrzko; ne, to ne bi smelo biti, ampak še v časteh bi jih morala imeti, ker ravno stare device mora Angleška zahvaliti, da ima tako čvrsto, čilo in zdravo prebivalstvo.« In ko so ga ljudje na pol osuplo, na pol zasmehljivo vprašali, kako je to mogoče, jim je odgovoril: »Angleško prebivalstvo je zato tako čvrsto in zdravo, ker — já izvrstno goveje meso; da je pa meso dobro in ukusno, treba je dati goveji živini detelje; ta pa samo tam dobro raste, kjer je — dovolj čmrljev; čmrlje pa rade zalezujejo poljske miši; tej mišji nadlogi pa strežejo po življenju mačke. Sedaj vas pa vprašam: kdo-li skrbi bolj za mačke, nego stare device? Nihče drugi ne! Ergo: prebivalstvo angleško je hvalo dolžno samo starim devicam, da je tako čilo in čvrsto.«

Občudovanja vredna je mačka, kadar gre na lov. Vse lastnosti, katere so neogibno potrebne pravemu lovcu; vse združuje v sebi na čudovit način. Gibčnost in urnost njeno že poznamo, takisto njene

bistre oči in tanka ušesa; s temi lastnostmi pa je spojeno samoztajejanje in brezmejna potrpežljivost. Vse to jo dela silno spretno za lov. Pri tem pa ne mislimo samo lova na miši, ampak tudi na razne ptice, tudi na slanino in podobne sladice. Saj na njenem potovanju po drevju, zidovju in po strehah se kaj lahko pripeti, da jo pot privede mimo odprtih oken raznih shramb, in da té počasti mimgrede s svojim posetom, kdo bi ji tega ne odpustil? In če pri taki priložnosti izmakne tudi kako klobasico ali kos slanine, ali prevrne skledico polno mleka in jo vrže celo raz polico (seveda ne iz zlobnosti, ampak iz nerodnosti in strahu, ker ima slabo vest), ali je radi teh pregreškov že smrti vredna?

Bolje, nego bi jo mogli mi, je popisal lovečo mačko znani pisatelj v teh-le vrsticah:

•Lepo je gledati mačko, kadar lovi miši. Usede se za mišjo luknjo tako, da je miš ne ugleda precej, ko pride iz luknje. Mačka ne gane z nobeno dlako, celo rep ji je zdaj miren. Ako se miška le zgane v svoji luknji, že jo je slišala in čutila mačka. Mačka se sedaj stisne in upre oko na luknjo. Počasi se prikaže mišja glava iz luknje, že se ji svetita črni očesci — ali mačka še ne skoči, zna krotiti prirojeno strast; prezgodaj je še, miš bi utegnila pobegniti. Le-ta ne čuti nevarnega sovražnika in se brez skrbi pokaže iz luknje. Kakor blisk skoči sedaj mačka — in uboga miška se zvija in cvili v njenih krempljih. •

Mačka ne umori takoj svoje žrtve, kakor store druge živali, ampak se igra z njo z velikim veseljem in zadovoljstvom. Zlasti miška, katero je kruta usoda pripravila v njene kremplje, mora veliko od nje pretrpeti. Sedaj jo spusti, in uboga živalca steče in že misli, da je prosta — ali kar hipoma je zopet v neusmiljenih krempljih sedaj še bolj neusmiljene mačke; le-ta jo začne znova valjati in stiskati in mečkati, jo hitro zopet izpusti in zopet ujame in se tako igra, dokler se ne naveliča; tedaj jo naposled zadavi ter tako reši ubogo miško groznih muk. Toda časih jo pa še nese svojim mladičem, da se še ti malo poigrajo z njo.

Spomladi in poleti ima mačka mlade, in sicer po pet ali šest. Jako skrbna mati jim je, varuje jih lakote ali mraza, čuva jih pred raznimi sovražniki, zlasti tudi pred mačkom samim. Kadar meni, da mladiči niso dovolj varni v rojstnem kraju, prenese jih v drugo varnejše zavetje.

Kakor hitro spregledajo mlade mačice, že se izkobacajo iz gnezda; povsodi hočejo biti, vse si ogledati — in se sploh vedejo

kakor stari, izkušeni mački, in Bog ve, česa bi se lotile, da jih semtertja skrbna materina roka ne spomni, da še niso sami svoji gospodarji. Mlada mačeta sò neznano šegava in živa. Vedno se igrajo in nikdar ne mirujejo, prav kakor otroci, samo da se tako hitro ne naveličajo. Cele ure sujejo, vlačijo in mečejo kako igračo iz kraja v kraj, naj si bode že lahek klobčič pavole ali nogavica ali pa nekoliko lažji črevelj. Kadar pa nimajo nič drugega, se igrajo z materinim repom ali pa sami s seboj, in človek se jih ne more nikdar dovolj nagledati, kako se božajo, mečejo in valjajo. Pa zakaj bi tudi ne bila tako brezskrbna, vsaj jih čuva pazno in bistro oko materino. Če se jim kdo približa, takoj začne jezno pihati, in ako se bližajoči bodisi prijatelj ali sovražnik ne zmeni za njeno jezo, ampak se le še bliža, ne uide zasluženi kazni; mačka ga opraska in obdela, da se mora hote ali nehote umakniti.

Drugače pa je mačka ravno v tem času, ko ima mlade, zelo mehkega srca nasproti drugim živalim. Večkrat se je že zgodilo, da so ji dali v gnezdo mlade pse, veverice, celo podgane in miši, in ona jih je vzgojila in vzredila, kakor svoje mladiče. Brehm in drugi pisatelji pripovedujejo več vzgledov, kako je mačka svoje rejence čuvala ter za nje skrbela kakor prava mati.

Ves drugačen pa je maček. Nikdar ga ni doma, ne po dnevi, ne po noči; vedno se klati po svetu, se prepira in pretepa z drugimi. Ne samo, da mu je vzgoja mladičev deveta briga, streže jim celo po življenju, tako da ima mačka pogosto dovolj skrbi, da mu jih prikrije.

(Konec prihodnjic.)

Dekličje oči.

Dekličje oči, čarobne oči
 Že često so glave zmotile
 Učenim in modrim in slavnim možem,
 Kako bi je meni ne bile!

Dekličje oči, čarobne oči
 Iz celice v svet so zvale
 Izkušene, stare in resne može,
 Kako bi pa mene ne bile!

Carmen.

Mačka.

Spisal E. J.

(Konec.)

Mačka se je že skoro povsod udomačila, kjer si je človek postavil stalna bivališča; le v severnih in nekaterih tropičnih deželah je še ni. V Evropi, Aziji in Avstraliji se večjidel nahaja; v Afriki je ni v notranjem delu, v Ameriki pa v Andah. V dežele novega sveta je prišla šele po njih odkritju, po starem svetu pa se je razširila iz Nubije, kjer se še sedaj nahaja neka vrsta, katera je naši domači mački jako podobna; od tiste nubijske mačke je po sodbi učenjakov naša domača.

Najprej jo nahajamo pri starih Egipčanih, kjer so jo imeli tako v časti, kakor nikjer drugje, tudi pozneje ne. In zato se bomo tudi malo dalje pri njih ustavili. Imenovali so jo: mau, ali maau. Bila je jedna njih svetih živalij in sicer posvečena boginji Bast ali Pašt, ki je bila nekako to, kar grška Artemida. Ta boginja je imela svoje svetišče v Bubasti, okolo katerega so v sedanjem času našli polno mačjih mumij. Kako so Egipčanje častili mačko, najlažje posnamemo iz grških pisateljev. Herodot, ki je živel v petem stoletju pr. Kr., piše: »Ako začne v Egiptu kje goreti, se ljudje ne brigajo za ogenj, ampak za svoje mačke. Postavijo se v krog in stražijo. Ako pa uide kaka mačka iz kroga in se zažene v ogenj, se loti vseh velika žalost. Ako pogine mačka, si odstrižejo vsi prebivalci v hiši obrvi. Mrtve mačke spravljajo v svete kraje, jih balzamujejo in v Bubasti pokopljejo.« Dalje piše Diodor Sikul v prvem stol. pr. Kr.: »Kdorkoli v Egiptu ubije mačko, zapade smrti, najsi je to storil z namenom, ali ne; ljudstvo se vzdigne nadenj in ga ubije. Takega morilca mačke, Rimljana, ki je pa niti z namenom ni ubil, ni mogel rešiti smrti niti sam kralj Ptolomej, niti strah pred Rimljani.«

Iz Egipta se je polagoma razširila po deželah Sredozemskega morja in še dalje. Tudi Grki so jo precej častili; bila je posvečena boginji Ateni. Pri Germanih pa je bila posvečena boginji Freyi, kateri vleče voz po oblakih. Pri Mohamedanih je še zdaj v časti, ker jo je rad imel Mohamed, in ker koran zapoveduje mačke častiti. V mošejah jim dajejo živeža, in med derviši jeden nima drugega opravila, nego da onim mačkam, ki so brez domovja, poišče ter jim da zavetja v

mačjem zavetišču v Kajiri, katero je ustanovil v trinajstem stoletju sultan El-Daher-Beybars.

Zelo pozno je prišla na Angleško in v dežele okolo Baltiškega morja. V zakoniku za deželo Wales na Angleškem se nahaja določba Howella Dha ali H. Lebona, po kateri je določena vrednost mačke in pa kazni, ki zadenejo onega, ki jih je trapil ali ubil. Potem, ko je mačka ujela prvo miš, je še jedenkrat toliko vredna, kakor preje. Ako je kdo kupil mačko, pri kateri morebiti niso bili kremplji, oči ali ušesa popolna, je imel kupec pravico zahtevati nazaj tretjino kupne cene, in če je kdo ubil v knežjih žitnicah kako mačko, je moral za-njo dati ovco ali pa toliko pšenice, da je bila z njo popolnoma pokrita mrtva mačka, ki je bila za rep obešena tako, da se je na drugi strani dotikala tal.

Proti koncu srednjega veka pa mačke že niso več tako cenili in spoštovali, ampak imeli so pred njo prazen strah, ki je izviral iz raznih vraž in praznih ver, ki so se zlasti po Nemškem in Francoskem zelo razširile. Copernice so slikali z mačko poleg sove in netopirja, in kadar so katero sežgali, so vrgli na grmado tudi mačko. Kolik je bil ta strah pred njo, razvidimo iz besed nekega nemškega pridigarja, ki je govoril, da umre, kdorkoli pije vodo, katero je prej pila mačka, ker je pri tem pala iz njenih očí solza v vodo ter jo zastrupila. Na Francoskem so jim na dan sv. Rešnjega telesa kadili in jih tako častili, kakor božja bitja, na kresni večer so jih pa devali v košaro in jih svečano sežigali. To se je še v tem stoletju zgodilo v Metzu. Na Holandskem pa so vsako leto v sredo drugega postnega tedna vrgli mačko z zvonika.

Pa tudi v sedanjem času se nahaja med prostim ljudstvom še veliko vraž. Na Ogerskem mislijo, da čarovnice na mačkah jezdi, in da jim vzamejo oblast do mačk, vrežejo le-tem v kožo križ. Če mačka pred hišo mijavka, pomeni nesrečo. Ako se vrže v ogenj mačka, ki ima tri barve, ogenj takoj ugasne; če pa se zakoplje pred pragom hišnih vrat, mrtva mačka, pride žalost v hišo. Meso njeno je neki dobro zoper vrtoglavost. Otroku se ne sme dati mačka, da se z njo igra, ker se potem od nje navadi krasti. Takih in enakih vražnih primerov bi našteali lahko celo vrsto, in kdor jih želi zvedeti še več, naj vzame v roko g. Michella »Knjigo o mački«.

Kratki ti zgodovinski podatki bi bili pa nepopolni, ako ne bi omenili raznih slavnih mož, zlasti pesnikov vseh narodov, ki so bili veliki častilci maček. Slavni Victor Hugo je bil še posebno velik in je imel doma črno mačko z belim ovratnikom; od nje se dostikrat ni

mogel ločiti, in pri neki priliki se je izrazil, da je Bog zato ustvaril mačko, da imajo ljudje kaj veselja, ko božajo malega tigra. Dante in Petrarka, Burns in Goldsmith, Holtei, Goethe in Scheffel, vsi so opevali mačke v svojih pesniških proizvodih, ali pa jim prisodili važne vloge, kakor n. pr. zadnji v eposu »Trompeter von Säkkingen«, kjer maček starega batona, po imenu Hidigeigei, skrbno razmotruje vse, kar se godi, in včasih kakšno prav filozofsko pogodi; tako pravi pri neki priliki:

»Warum küssen die Menschen sich?
's ist nicht Hass, sie beissen sich nicht,
der Hunger nicht, sie fressen sich nicht;
's kann auch kein zweckloser, blinder
Unverstand sein, denn sie sind sonst
klug und verständig im Handeln.
Warum also frag' umsoust ich,
warum küssen die Menschen sich?
warum meistens die Jüngeren?
warum diese meist im Frühling?«

Tudi v pravljicah in pregovorih se nahaja mačka, in tu naj navedemo le nekatere iz velike množice, da predaleč ne zaidemo. »Gledata se kakor pes in mačka«, pravijo o dveh, ki se ne moreta videti. »Kadar mačke ni doma, miši plešejo«; »Hodi kakor mačka okolo vrele kaše«; »Hlini se kakor mačka«; »Kar mačka rodi, rado miši lovi« itd.

Skoro bodemo pri koncu. Našteli smo razne mačje lastnosti, dobre in slabe, popisali na kratko njeno zgodovino in omenili njene častilce, pozabiti pa ne smemo nečesa, kar je vsakemu dobro znano: »mačje godbe« in pa tistega »mačka« v prenesenem pomenu.

Noč je, in mesec s svojo blede svetlobo čarobno razsvetljuje temo; nič ne moti nočne tišine. Kar se začuje s sosednje strehe dolgo zategnjen »mijav« kakega starega mačka, ki se plazi okoli. Po kratkem molku sledi še drugi in tretji, in človek, ki se je slučajno prebudil ali pa ne more spati, se jezi nad tem preklicanim mačkom, ki v pozni uri še vedno ne da miru in mu moti sladko spanje. Kmalu se na drugi strehi oglasi še drug maček s svojim baritonom, kateremu odgovarja v daljini tenor, ki se vedno bolj približuje, in seveda semtertja pritisne vmes tudi kak sopran ali alt. Kakor bi trenil, pa se začne dreti cela družba, ki se je počasi zbrala na strehah. Dero se na vse mogoče in nemogoče načine; prvi se dere hitro, drugi počasi, ta veselo, oni žalostno, visoko in nizko vse križem, tako da se vse staplja v divno disharmonijo, da človeku leti skozi ušesa. Kar utihne vse za trenotek; pa kmalu se začuje otožen solo, ki se žalostno glasi v noč. Po kakem zelo visokem c-ju pa se oglasi mahoma zopet cela družba,

ki nekoliko časa »unisono« spremlja solista, a kmalu pride v »omnisono« in se dere še hujše kakor poprej. In tako se večkrat vrstita solo in zbor in zbor in solo do ranega jutra, in konec tega monstre-koncerta je navadno ta, da pride ta in oni maček s pobito butico zjutraj domov. Človek bi mislil, da ima dovolj, da ga bode spametoval ta »maček«, katerega ima drugi dan. Res mu je morebiti nekoliko žal; ali brž ko izginejo zadnji solnčni žarki za gorami, so pozabljene vse rane, pozabljeni vsi dobri sklepi, in zopet je tak, kakor prejšnji dan osorej, zopet vesel in željan, to noč prebiti kakor prejšnjo.

»Blagor vam mačkom, ki se tako hitro iznebite svojega ,mačka',« sem čul vzdihovati često starejšega prijatelja, in jaz mu pritrdim, in, mislim, marsikdo drug tudi. Včerajšnjo noč si bil nekoliko bolj vesel, kakor po navadi, in malo globlje si pogledal v kupico, in danes? Četudi si spal toliko, kolikor drugekrat, ali danes si vender tako zaspan, da komaj glavo pokonci držiš; nekako čudno truden si, in glava te boli. Pa kaj boli, boli! To neznosno šumenje in bobnenje, kakor v žrelu kakega vulkana, ki se pripravlja, da začne bruhati; vedno misliš, da se ti zdajci razleti na tisoč in tisoč kosov. Začneš pisati pismo — roka se ti trese, nič ti ne pride na misel, in ne zvršiš niti začetka. Vzameš v roko knjigo, da bi čital, a le stekleno gledaš vanjo, ne moreš dalje, vse črke ti plešejo in skačejo pred očmi ter te spominjajo pretekle noči, ko si se tudi ti veselo vrtel. Sedaj pa še vest, ta grozna vest, ki ti vedno očita: »Vsaj bi bil lahko včeraj malo bolj zmeren, in prihranil bi si bil lahko vse to trpljenje.« In da bi zadušil nekoliko glas svoje vesti, greš in potožiš prijatelju, pa še celo ta se ti danes smeje in pravi: »Prav ti je!«

Korotan.

IV.

Pred deželno hišo.

Povzdignil nad sovragi
Svoj glas je mož srčan,
Da branil bi naš narod,
Zatiran in teptan.

Hej, to v dvorani širni
Besnel tačas je krik,
Dokler se presenečen
Usedel ni tožnik!

Od nekdanj jim, to vemo,
Uzor je kruta pest,
A bodi nam v tolažbo,
Da čutijo vsaj — vest!

* * *